

OECD *Multilingual Summaries*

OECD-FAO Agricultural Outlook 2017-2026

Summary in Slovak



Celý dokument si môžete prečítať na: [10.1787/agr_outlook-2017-en](https://doi.org/10.1787/agr_outlook-2017-en)

Výhľad OECD-FAO v oblasti poľnohospodárstva na roky 2017 – 2026

Zhrnutie v slovenčine

Výhľad v oblasti poľnohospodárstva na roky 2017 – 2026 je výsledkom spoločného úsilia organizácie OECD a Organizácie OSN pre výživu a poľnohospodárstvo (FAO) a pripravený bol na základe vstupných údajov od odborníkov ich členských štátov a špecializovaných organizácií pre komodity. Predstavuje posúdenie konsenzu strednodobých (desať rokov) vyhládok trhov s poľnohospodárskymi a rybárskymi komoditami na vnútroštátnej, regionálnej a celosvetovej úrovni. Tohtoročné vydanie je osobitne zamerané na sektor poľnohospodárstva a rýb juhovýchodnej Ázie.

Pozadím pre tohtoročný výhľad je rekordná produkcia a bohaté zásoby väčšiny komodít v roku 2016, ktoré držia ceny hlboko pod vrcholmi cien komodít za posledné desaťročie. Priemerné ceny obilnín, mäsa a mliečnych výrobkov naďalej klesali, kým ceny olejnatých semien, rastlinných olejov a cukru v roku 2016 mierne odskočili.

Predpokladá sa, že v období, na ktoré sa vzťahuje tento výhľad, sa rast dopytu výrazne spomalí. Primárnymi zdrojmi rastu v poslednom desaťročí bola na prvom mieste Čína ľudová republika, v ktorej stúpajúci dopyt po mäse a rybách zapríčinil zvýšenie spotreby krmív takmer o 6 % ročne, a na druhom mieste svetový sektor biopalív, v rámci ktorého stúplo používanie surovinových vstupov takmer o 8 % ročne. Doplnenie zásob obilnín v množstve 230 miliónov ton za posledných desať rokov takisto zvýšilo dopyt. Neočakáva sa, že tieto posledné faktory v strednodobom horizonte podpora trhy rovnakým spôsobom, a nepočíta sa s tým, že ich nahradia nejaké iné zdroje.

Rast dopytu po potravinách prakticky pri všetkých komoditách uvedených vo výhľade sa očakáva menší ako v predchádzajúcich desiatich rokoch. Celosvetovo sa dopyt po obilninách na hlavu očakáva prevažne vyrovnaný a rast sa čaká len v najmenej rozvinutých krajinách. Vyhlídky týkajúce sa konzumácie mäsa sa na základe aktuálnych tendencií v mnohých krajinách, v ktorých stravovacie preferencie, nízky príjem a obmedzenia na strane ponuky brzdia rast spotreby, považujú za skromné. Predpokladá sa, že dodatočné kalórie a bielkoviny budú pochádzať prevažne z rastlinného oleja, cukru a mliečnych výrobkov. Vo všeobecnosti sa „zblížovanie“ so západnou podobou stravy zdá byť skromné.

Prísun kalórií by mal podľa plánu do roku 2026 dosiahnuť v najmenej rozvinutých krajinách v priemere 2 450 kcal za deň a v ostatných rozvojových krajinách by mal prekročiť 3 000 kcal za deň. Napriek tomu potravinová neistota ostáva vážnym celosvetovým problémom a súbežná existencia podvýživy vo všetkých jej formách predstavuje v mnohých krajinách nové ťažkosti.

Rast dopytu po etanole a bionafta oslabil nižšie ceny fosílnych palív a pokles množstva stimulov v rámci vládnych politík. Hoci ceny energií podľa prognóz porastú, odvodený dopyt po surovinách na výrobu biopalív, najmä po kukurici a cukrovej trstine na výrobu etanolu a po rastlinnom oleji na výrobu bionafty, porastie pomaly, až na kľúčové rozvojové krajiny, v ktorých zvýšenie dopytu napomáhajú iniciatívnejšie domáce politiky.

Rast produkcie obilia sa v budúcnosti dosiahne prevažne prostredníctvom zvýšenia úrodnosti. Rast úrodnosti má podľa predpovedí mierne klesnúť, produkcia by sa však mohla zvýšiť zatvorením medzier v úrodnosti, ktoré stále pretrvávajú, a to najmä v subsaharskej Afrike. Celosvetová plocha obilnín sa zvýšila iba nepatrne, kým ďalšie rozšírenie plochy, na ktorej sa pestuje sója, má podľa prognóz uspokojovať dopyt po krmive a rastlinnom oleji.

Rast produkcie mäsa a mliečnych výrobkov sa dosiahne vďaka väčším stádam, ako aj vyššej produkcii na zviera, pričom naďalej budú pretrvávať veľké rozdiely v intenzite výroby. Rast v produkcii hydiny predstavuje takmer polovicu celkového rozšírenia produkcie mäsa za desaťročie. V porovnaní s predchádzajúcim desaťročím sa očakáva zrýchlenie rastu dojivosti, a to predovšetkým v Indii a Pakistane.

Akvakultúra dominuje rastu v sektore rýb, keďže rybolovnú produkciu určuje aktuálny stav populácie rýb a riadia ju politiky obmedzujúce nadmerný rybolov. Čína si zachová podiel vyše 60 % celosvetovej produkcie rýb. Produkcia chovu rýb je najrýchlejšie rastúcim zdrojom bielkovín spomedzi komodít uvedených v tomto výhľade.

Rast obchodu v oblasti poľnohospodárstva a rýb sa podľa prognóz spomalí na približne polovičnú mieru rastu v porovnaní s predchádzajúcim desaťročím. Obchod však bude predstavovať v podstate konštantný podiel produkcie sektora v nasledujúcich desiatich rokoch. Vo všeobecnosti sa obchod s poľnohospodárskymi výrobkami ukázal viac odolný voči makroekonomickým výkyvom než obchod s inými druhmi tovaru. Vzhľadom na pomerne vysokú ochranu v rámci sektora poľnohospodárskych podnikov by rastu obchodu s poľnohospodárskymi výrobkami mohla pomôcť ďalšia liberalizácia trhu.

Dovoz potravín je čoraz dôležitejší pre potravinovú bezpečnosť, a to najmä v subsaharskej Afrike, severnej Afrike a na Blízkom východe. Kým v prípade niektorých krajín môže tento jav odzrkadľovať vyšší dopyt, ale nedostatočné prírodné zdroje pre domáce pestovanie potravín, v iných prípadoch to môže znamenať problémy s rozvojom poľnohospodárstva, ktoré si vyžadujú pozornosť.

Čistý vývoz zo Severnej a Južnej Ameriky, východnej Európy a Strednej Ázie by sa mal zvýšiť, kým v prípade čistého dovozu sa v ostatných ázijských a v afrických krajinách očakáva zvýšenie. Vývoz sa naďalej koncentruje v niekoľkých dodávateľských krajinách na rozdiel od široko rozptýleného dovozu. To môže znamenať väčšiu citlivosť svetových trhov voči otrasom v dodávkach vyplývajúcim z prírodných a politických faktorov než voči otrasom v dopyte.

Podľa očakávaných základných podmienok ponuky a dopytu v tomto výhľade sa očakáva, že skutočné ceny väčšiny poľnohospodárskych a rybárskych komodít budú sledovať mierne klesajúci trend a v nasledujúcich desiatich rokoch sa budú držať pod predchádzajúcimi vrcholmi. Ceny poľnohospodárskych komodít podliehajú značnej volatilitě a môžu sa vyznačovať veľkými odchýlkami od svojich dlhodobých trendov počas dlhšieho časového obdobia.

Juhovýchodná Ázia

Osobitná kapitola výhľadu je zameraná na krajiny juhovýchodnej Ázie, v ktorých je silný hospodársky rast a rýchlo sa rozvíjajú sektory poľnohospodárstva a rýb. Rozsiahly rast v regióne v posledných rokoch umožnil značne znížiť nedostatočnú výživu.

Rast poľnohospodárstva a rybolovu v regióne však viedol k zvýšeniu tlaku na prírodné zdroje, čo má vplyv najmä na sektory zamerané na vývoz rýb a palmového oleja. Podľa výhľadu sa rast výroby palmového oleja značne spomalí, keďže hlavné producentské krajiny sa zameriavajú na udržateľný rozvoj.

Na dosiahnutie udržateľného rastu produktivity bude potrebné lepšie riadenie zdrojov a zvýšenie činností v oblasti výskumu a vývoja. Politiky na podporu produkcie ryže by sa takisto mohli preorientovať tak, aby uľahčili diverzifikáciu poľnohospodárstva. Vzhľadom na citlivosť regiónu na zmenu klímy sú potrebné investície na uľahčenie prispôsobenia týmto zmenám.

© OECD

Toto zhrnutie nie je úradným prekladom OECD.

Rozmnožovanie tohto zhrnutia je povolené iba za predpokladu, že bude uvedené autorské právo OECD a názov originálnej publikácie.

Viacjazyčné zhrnutia sú preloženými výňatkami z publikácií OECD, pôvodne uverejnených v anglickom a francúzskom jazyku.



Kompletnú anglickú verziu si môžete prečítať v online knižnici OECD iLibrary!!

© OECD (2017), *OECD-FAO Agricultural Outlook 2017-2026*, OECD Publishing.

doi: 10.1787/agr_outlook-2017-en